

РОЗВИТОК СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПРИ ПРИЙНЯТТІ РІШЕНЬ У КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Іванієнко Віктор Васильович, кандидат економ. наук, професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки бізнесу, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Міжнародна діяльність збільшує складність та непередбачуваність, оскільки компанії стикаються з різними законодавствами, політичними режимами, економічними умовами та культурними особливостями. Ефективна система управління ризиками дозволяє підвищити стійкість, забезпечити стабільне зростання та досягати стратегічних цілей на глобальному рівні.

Система управління ризиками в міжнародному підприємстві – це комплекс заходів і процедур для виявлення, аналізу, оцінки, обробки та контролю ризиків, що виникають у процесі глобальної діяльності, з метою досягнення бізнес-цілей та мінімізації можливих втрат. Вона охоплює ідентифікацію різних видів ризиків (політичних, ринкових, правових), оцінку їх впливу, вибір стратегій (ухилення, диверсифікація, страхування) та постійний моніторинг цих ризиків.

До основних етапів (напрямків) системи управління ризиками в міжнародному підприємстві слід віднести:

1) ідентифікація ризику у системі міжнародного підприємства: виявлення потенційних загроз, які можуть вплинути на міжнародну діяльність, включаючи політичні, економічні, культурні, правові та всі інші фактори міжнародного підприємства;

2) оцінка ризику: визначення ймовірності настання ризику та його потенційного впливу на бізнес-цілі, часто за допомогою кількісних методів (статистика, моделювання) та експертних оцінок;

3) визначення стратегій для роботи з ризиками та вибір методів управління ризиками, в якості яких можуть бути: ухилення від ризику (відмова від певних операцій); зменшення ризику (диверсифікація, запобіжні заходи); передача ризику (наприклад, через страхування); прийняття ризику (якщо він виправданий);

4) контроль та моніторинг: постійне відстеження ризиків, оцінка ефективності впроваджених заходів та внесення необхідних коректив у систему управління ризиками міжнародного підприємництва.

Традиційно до ключових інструменти та методи управління ризиками у міжнародному підприємстві економісти відносять:

- 1) внутрішній контроль: процедури документування, звірки даних, розподіл повноважень;
- 2) страхування: передача фінансових ризиків третій стороні;
- 3) резервування: створення фінансових резервів під можливі ризики;
- 4) моделювання: імітаційне моделювання, аналіз сценаріїв та чутливості для прогнозування.

Ризик-менеджмент на промислових підприємствах має бути орієнтований як на виявлення причин виникнення різноманітних ризиків, так і використання всіх чинників, що дозволяють забезпечити оптимальний розвиток промислового підприємства в умовах економічної невизначеності [1].

Таким чином, можна говорити про існування двох концепцій ризик-менеджменту: традиційної та сучасної. Традиційної концепції властивий фрагментарний характер управління ризиками, епізодичний ризик-менеджмент [2]. Сучасна концепція у своїй основі містить інтегрований підхід до управління та безперервний ризик-менеджмент, актуальність якого в сучасних динамічних умовах значно збільшується.

Як переваги використання інтегрованої системи ризиків у міжнародному підприємстві зазначимо: досягнення поставлених бізнес-цілей; підвищення якості звітності та рівня довіри до інтегрованої системи управління ризиками потенційних інвесторів; мінімізація репутаційних ризиків; можливість виявлення та реалізації перспектив використання позитивних наслідків ризику; набуття зручного інструменту для стратегічного планування та бюджетування. [1].

Управління ризиками міжнародного підприємництва пов'язане з одного боку, з подіями, що виникають у складних системах, з іншого – з відповіддю на них із боку підприємства як складної багатоелементної системи. Ця обставина визначає доцільність застосування комплексно-синергетичного підходу до управління ризиками міжнародного підприємництва, що розширює методологічні засади його сучасного ризик-менеджменту. Можна виділити наступні види ризиків зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) (рис. 1):

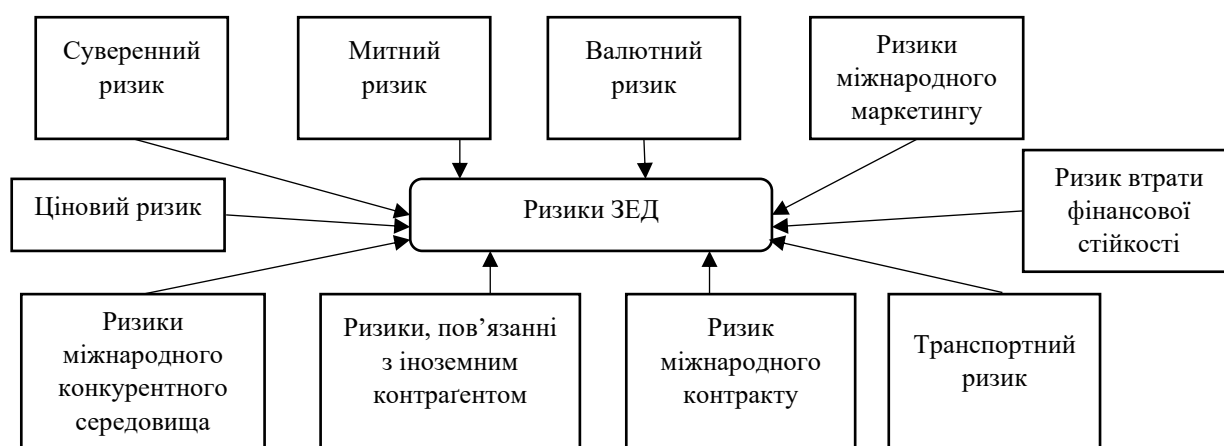

Рис. 1. Види ризиків зовнішньоекономічної діяльності.

*систематизовано автором

Таким чином, є досить багато шляхів, методів та інструментів нейтралізації або мінімізації ризиків міжнародного підприємництва. Їх вибір і використання вимагає серйозного врахування поточної економічної ситуації, а також наявності певних умов та напрямів формування.

Список використаних джерел

1. Рязанова Н.О. Формування системи управління ризиками на промислових підприємствах. Академічний огляд. 2022. № 1 (56). С. 63-71.
2. Kloman H. Félix. Integrated Risk Assesment. Currnet Views Of Risk Management. GARP Aricles, Papers and Présentations. 2000. URL: <http://www.garp.com>.